

A hidegvérű szolga

Egy munkásembernek három legényfia volt, mind a három kőbányába járt. Egyszer a legidősebb azzal állt elő:

– Apám, meguntam a kőbányát, mert nehéz munka, elnyúvi a bakancsot meg a ruhát, kiszívja az ember erejét.

– Mit akarsz csinálni?

– Beszegődök egy módos paraszthoz bennkosztos szolgának.

– Eredj, fiam, ha úgy tetszik!

Járt a legény faluról falura, kérdezősködött mindenfelé. Végre elirányították egy gazdaemberhez. Beköszönt tisztességesen:

– Jó napot kívánok, gazduram!

– Adjon isten!

– Hallom, hogy szolgát keres.

– Bizony jókor jöttél, mert az egyetlen szolgámat behívták katonának. Kerülj beljebb, majd megalkudunk!

Sok mindent ígért a gazda, és a végén hozzátette:

– A szerződésbe beleírjuk azt is, hogy itt haragudni senkinek nem szabad, mert annak levágjuk a fél fülét.

– Hogy haragudnék, gazduram, akkor nem is állnék szolgálatba.

Másnap reggel befogták az ökröket, felültek a kocsira, aztán mentek a mezőre. A pataknál megálltak, fűzfavesszőket vagdosott a gazda, hogy kiszurkálja, meddig kell a szolgájának szántani.

– No, dolgozzál, fiam, majd a gazdaasszony hoz neked ebédet, nem kell hazajönnöd csak estefelé! Az ökrök elé vess takarmányt harangszó után, itasd meg őket a patakban, meg két órát pihentesd mind a kettőt, mert kérődző állatok!

– Jól van, gazduram.

Szántott a legény fütyörészve. Délben kifogta az ökröket, a kocsihoz kötötte őket, megetette, megitatta mind a kettőt. Az ökrök jóllaktak, de a legénynek korgott a gyomra az éhségtől, mert bizony nem jött az ebéd. Mit tehetett egyebet, tovább szántott, míg be nem kezdett setétedni. Hazaérve már a kapuban várta a gavallér hatalmas parasztember.

– Volt-e jó munka, fiam?

– Már hogy lett volna?

– Talán haragszol?

– Ki az isten ne haragudna, mikor nem hoztak ebédet!

A paraszt kikapta a kést a csizmájából, lenyisszantotta a legény fél fülét. Hazament a legény meggyalázva.

– Mi van veled? – kérdezték tőle otthon mindnyájan egyszerre.

– Egy bitang parasztember ezt és ezt tette velem.

A középső legény nyomban szedelőzködni kezdett:

– No, elmegyek én hozzá szolgálni, és elbánok vele amúgy magyarosan! De úgy járt, mint a legöregebb. Egész nap szántott, mégsem kapott ebédet. Persze hogy megharagudott, így aztán levágta a paraszt a fél fülét. Ment haza lógó orral, szégyenkezve.

– Mi van? – kérdezték tőle.

– Velem is elbánt a bitang, hogy az isten verje meg!

A legkisebb legény megszólalt:

– Mind a ketten ügyetlen, tehetetlen tépák vagytok. Majd elmegyek én, és mőresre tanítom. Utána visszajövök, de meglesz mind a két fülem is.

Úgy is volt. Megkötötte a szerződést a legkisebb fiúval is a gazdag paraszt azonmód, ahogy a többivel. Benne volt, hogy haragudni nem szabad, mert annak levágják a fél fülét. Másnap reggel befogták az ökröket, indultak a mezőre szántani. Mutogatta a paraszt:

– Ez a föld is az enyém! Ez is az enyém! Ez mind sorba!

Mikor a végére értek:

– No, innen dolgozzál, fiam, hazafelé szép sorban! Délben az ökröket etesd meg, itasd meg, neked meg a gazdaasszony hoz ebédet!

No, elfújta a gyár a kettőt, de ebéd még sehol. A legény meg eloldotta az ökröket a kocsitól, összekötötte őket, aztán „nye, bocikám, nye”, hajtott a város felé. Nem is ment messzire, szembejött vele két marhakereskedő.

– Hová vezet az ökröket, fiatalember?

– A vásárra.

– Kereskedők vagyunk. Mit kér érte? Hogy adja?

– Hatvanezer koronát.

– Egy cseppet sokat kér.

– Nem akármilyen, állatok ezek, éppen most húsnak valók.

– Nem adja alább?

– Nem.

A végén ötezret engedett a legény, aztán egymás markába csaptak. Megírták a papírt, lefizettek a kereskedők húszezer korona előleget.

– Vezesse ki az ökröket az állomásra, majd ott bevagonírozzuk!

Úgy is volt. Az ökrök a vagonba kerültek, a legény meg megkapta a hiányzó pénzt. Besétált egy vendéglőbe, evett-ivott amennyi jólesett, aztán füttyörészve ballagott hazafelé. Beköszönt:

– Jó estét, gazduram!

– Hol vannak az ökrök, te bitang?

– Eladtam mind a kettőt. Haragszik-e, gazduram? – de már a kés a kezében villogott a legénynek.

– Nem haragszom, fiam, egy cseppet sem.

Fájdalmában elment a parasztember a kocsmába, rendelt egy liter bort, iszogatott. A felesége várta egy darabig, de aztán érte ment.

– Gyere már haza, minek iszol? Odavan a két gyönyörű ökrünk, te meg hozzáfogsz inni?

– Én már addig innen nem mozdulok, míg az utca ki nem lesz öntözve vérrel! Kotródj haza, hagyjál békembe!

Sírva-ríva ment haza az asszony.

– No, gazdaasszonykám, mit üzent a gazduram?

– Csak akkor jön haza, ha az utca vérrel lesz kiöntözve.

A legény bement az akolba, megfogdosta a gazda juhait, mind egy szálíg levagdosta, a vérüket kádakba öntözte. Öntözte aztán a sok vért végig-hosszig a falun, még a kocsmajót is benyitotta, oda is bevágott egy vödörrel.

– Jó estét gazduram, ki van öntözve az utca vérrel!

– Mit csináltál?

– Levagdostam a juhait. Haragszik-e, gazduram? De már a kés a kezében meredezett.

– Nem haragszom, fiam, egy cseppet sem.

Még nagyobb lett a gazda fájdalma, ivott tovább. A felesége meg rángatta a kabátját:

– Gyere már haza, mert tönkretesz bennünket, koldusbotra juttat!

- Hagyjál békén, úgysem mozdulok, míg világos nem lesz az utca!
Az asszony nagy sírva ment haza.
- Mit üzent a gazduram?
- Csak akkor jön haza, ha világos lesz az utca. A legény meg felgyújtotta a gazdája házát, pajtáját, istállóját, mindent, úgy ment a kocsmába.
- Jó estét, gazduram, tessék hazajönni, mert világos az utca, hogy a gombostűt meg lehet találni a földön.
- Mit csináltál?
- Feltűzeltem a portát. Haragszik-e, gazduram?
- Hát hogyne haragudnék, te akasztófára való!
- No, akkor adja a fülét, legyünk túl rajta!
- A legény vidáman hazament a szüleihez.
- No, testvéreim, ép füllel hazajöttem, két ökör ára meg a zsebemben van. Nektek meg a gazda fülét hoztam ajándékba.